

خلاصه سازی داده ها

جلسه دوم

در پایان این بخش دانشجو باید بتواند:

- راه های متفاوت خلاصه سازی داده را نام ببرد.
- بتواند نمودار و یا جدول مناسب را با توجه به داده های خود انتخاب کند.
- بتواند نمودار و یا جدول گویا رسم کند.
- بتواند نمودار و یا جدول رسم شده را جذاب کند.

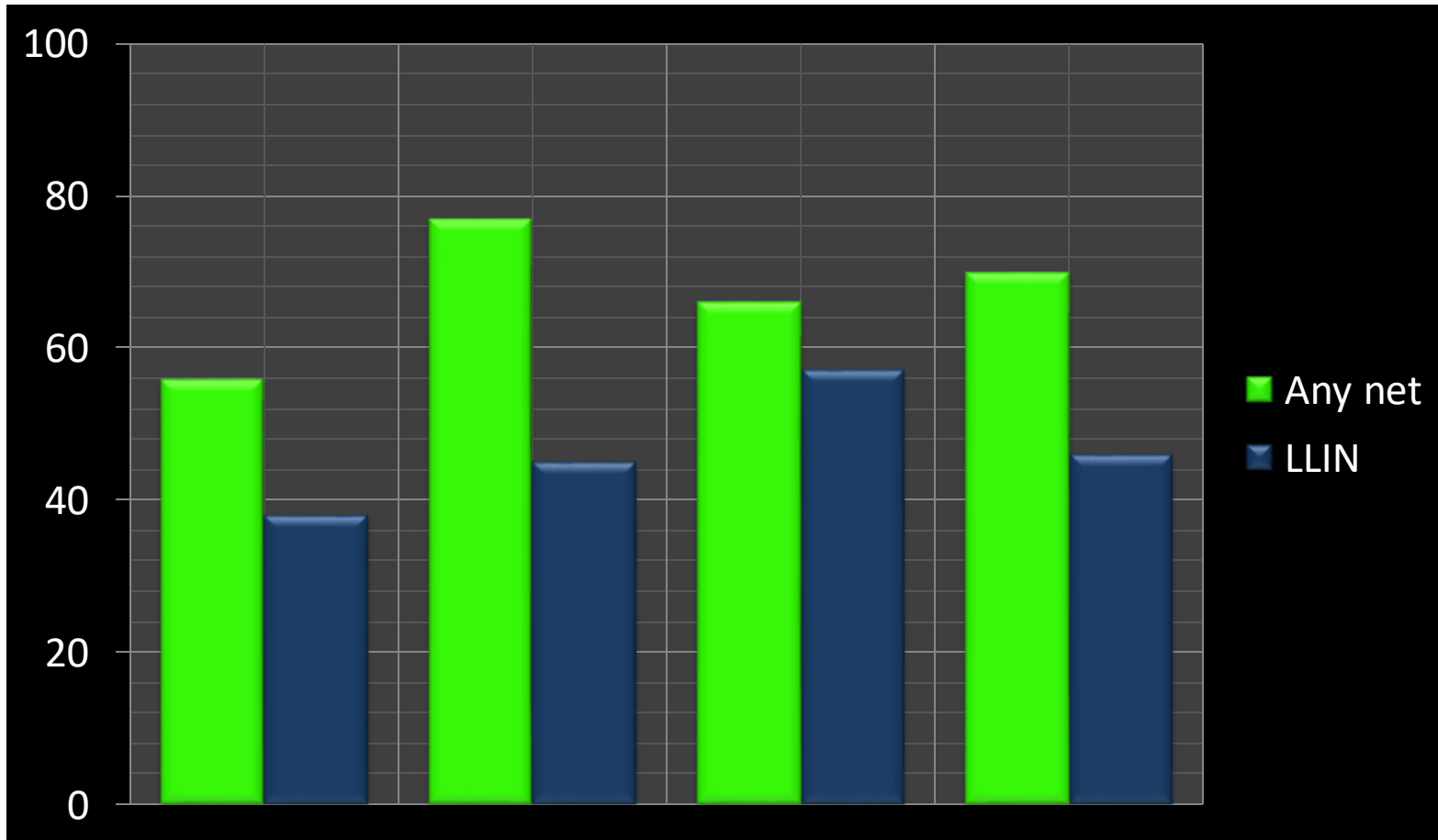
آیا شما خود را اینگونه معرفی میکنید؟

شما داده های خود را به این صورت معرفی میکنید؟

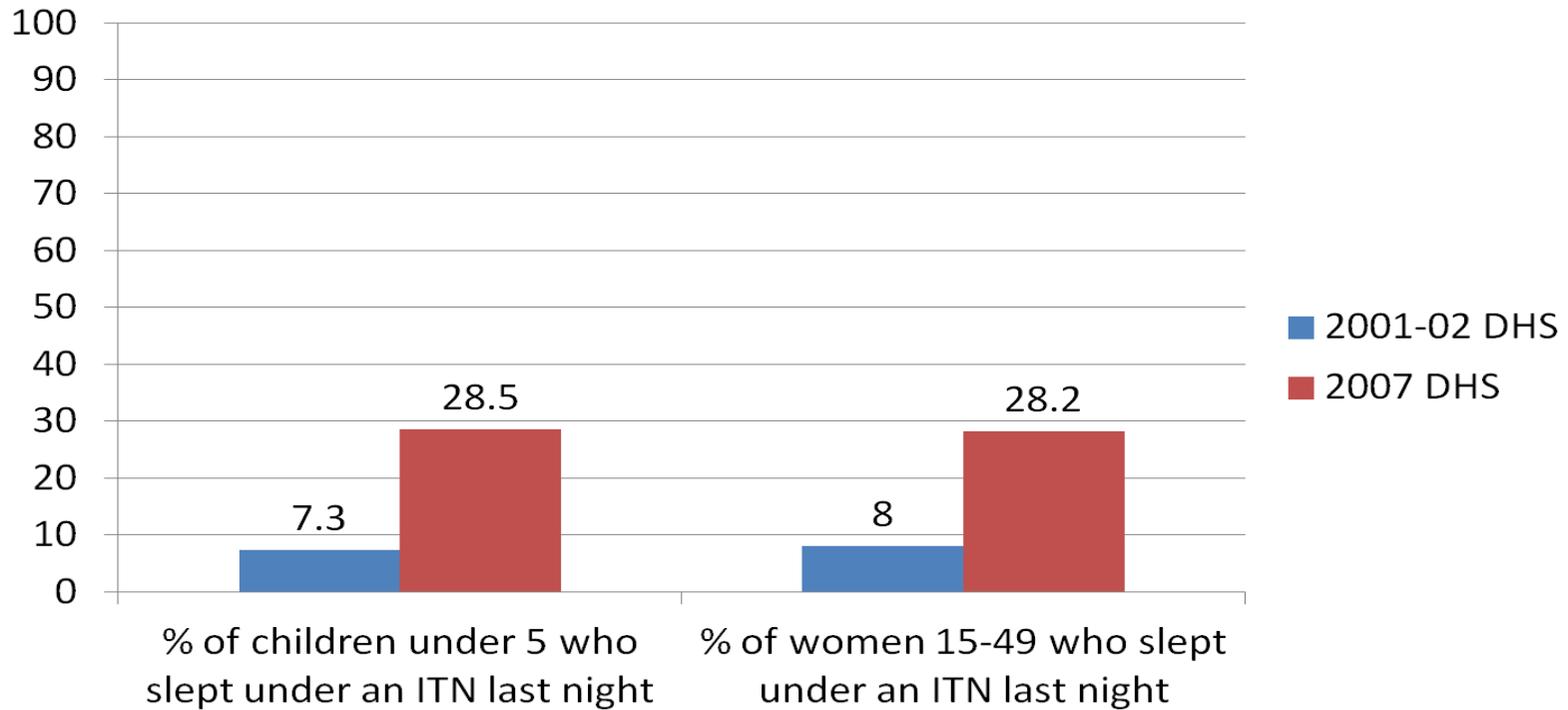
Year	Closing Value	Year	Closing Value
1980	964	1991	2633.7
1981	875	1992	3168.8
1982	1046.5	1993	3301.1
1983	1258.6	1994	3754.4
1984	1211.6	1995	5117.1
1985	1546.7	1996	6448.3
1986	1896	1997	7908.3
1987	1938.8	1998	9181.4
1988	2168.6	1999	11497.1
1989	2753.2	2000	10757.99
1990	2753.2	2001	10021.5

یا به این صورت؟

این بهتر است!

Use of ITNs in Zambia

خلاصه سازی داده ها

جداول

- ساده ترین روش برای خلاصه سازی داده ها میباشد.
- داده ها با فراوانی یا درصد فراوانی نشان داده میشوند.

نمودارها

- یک نمایش بری از داده ها میباشد.
- معمولا داده ها با درصد بیان میشوند.

جدول فراوانی

Time Between Eruptions (seconds)	Tally	Frequency	Relative Frequency
670 – 679		2	$2/45 = 0.0444$
680 – 689		0	0
690 – 699		7	0.1556
700 – 709		9	0.2
710 – 719		9	0.2
720 – 729		11	0.2444
730 - 739		7	0.1556

جدول فراوانی...

Time Between Eruptions (seconds)	Tally	Frequency	Relative Frequency
670 – 674		1	$1/45 = 0.0222$
675 – 679		1	0.0222
680 – 684		0	0
685 – 689		0	0
690 – 694		0	0
695 – 699		7	0.1556
700 – 704		7	0.1556
705 – 709		2	0.0444
710 – 714		5	0.1111
715 – 719		4	0.0889
720 – 724		6	0.1333
725 – 729		5	0.1114
730 – 734		3	0.0667
735 - 739		4	0.0889

چند نکته:

○ اگر با یک متغیر کمی پیوسته روبرو باشیم، داده ها را به چند طبقه و با چه فاصله ی گروهی تقسیم کنیم؟

تقسیم داده ها در تعداد کمی از فواصل گروهی سبب از دست دادن اطلاعات زیادی می گردد. از سوی دیگر، اگر تعداد فواصل گروهی را زیاد کنیم، هدف ما در خلاصه کردن داده ها حاصل نمی شود.

○ در اغلب مطالعات بهتر است که فاصله گروهها یکسان انتخاب شوند با وجود این در مطالعات اپیدمیولوژی فاصله های نامساوی کاملاً متداول و مرسوم است.

دامنه تغییرات

○ طول بازه ای را که متغیر در آن تغییر می کند را دامنه تغییرات می گویند.

$$R=b-a$$

$=b$ بزرگترین داده

$=a$ کوچکترین داده

- ▶ بزرگی دامنه تغییرات نشان دهنده تفاوت زیاد در جامعه است.
- ▶ هرچقدر این دامنه کمتر باشد، یعنی افراد جامعه از لحاظ این متغیر به هم نزدیکترند.
- ▶ اگر دامنه تغییرات صفر باشد، تمام افراد با هم برابر و یکسانند.

مرکز و طول دسته

- برای دسته $[a_i, b_i)$ ، a_i را کران پایین و b_i را کران بالا و x_i را مرکز آن دسته می نامیم.

$$X_i = (a_i + b_i) / 2$$

- تفاضل دو کران پایین متوالی یا دو کران بالای متوالی را طول آن دسته می نامیم.

مثال

داده های زیر مربوط به ضریب هوشی ۳۴ دانش آموز پسر سال اول دبیرستان به شرح زیر می باشد:

۱۰۵	۱۰۵	۱۰۳	۹۱	۸۸	۱۰۱	۱۰۸	۱۰۳	۱۱۱	۱۱۱	۱۰۸	۱۰۸	۸۸	
۱۰۵	۹۸	۹۵	۸۹	۹۲	۱۱۲	۱۱۲	۱۰۰	۹۲	۹۶	۱۰۷	۱۱۱	۹۶	۱۱۲
			۷۷	۹۰	۱۰۶	۷۷	۱۰۸	۹۵	۱۱۱				

$$R = 112 - 77 = 35 \quad \text{دامنه تغییرات برابر است با :}$$

با تقسیم این دامنه به ۷ دسته ، دسته های حاصل برابرند با :

$[77, 82)$, $[82, 87)$, $[87, 92)$, $[92, 97)$, $[97, 102)$, $[102, 107)$, $[107, 112]$

انواع فراوانی

- **فراوانی مطلق:** فراوانی مطلق دسته i ام را که با f_i نشان می دهیم برابر تعداد اعضایی است که در دسته i ام قرار گرفته اند.
- **فراوانی نسبی:** اگر f_i فراوانی دسته i ام و تعداد داده ها n باشد کسر f_i/n را فراوانی نسبی دسته i ام می گوئیم.
- **فراوانی تجمعی:** فراوانی تجمعی هر دسته برابر تعداد اشیائی است که مقدار آن ها از کران بالای آن دسته کمتر اند.

مثال

حدود دسته ها	مرکز دسته ها	فراوانی مطلق f_i	فراوانی نسبی	فراوانی تجمعی
77 - 82	79/5	2	0/059	2
82 - 87	84/5	0	0	2
87 - 92	89/5	5	0/147	7
92 - 97	94/5	6	0/176	13
97-102	99/5	1	0/03	14
102-107	104/5	8	0/235	22
107-112	109/5	12	0/353	34
جمع		34	%100	

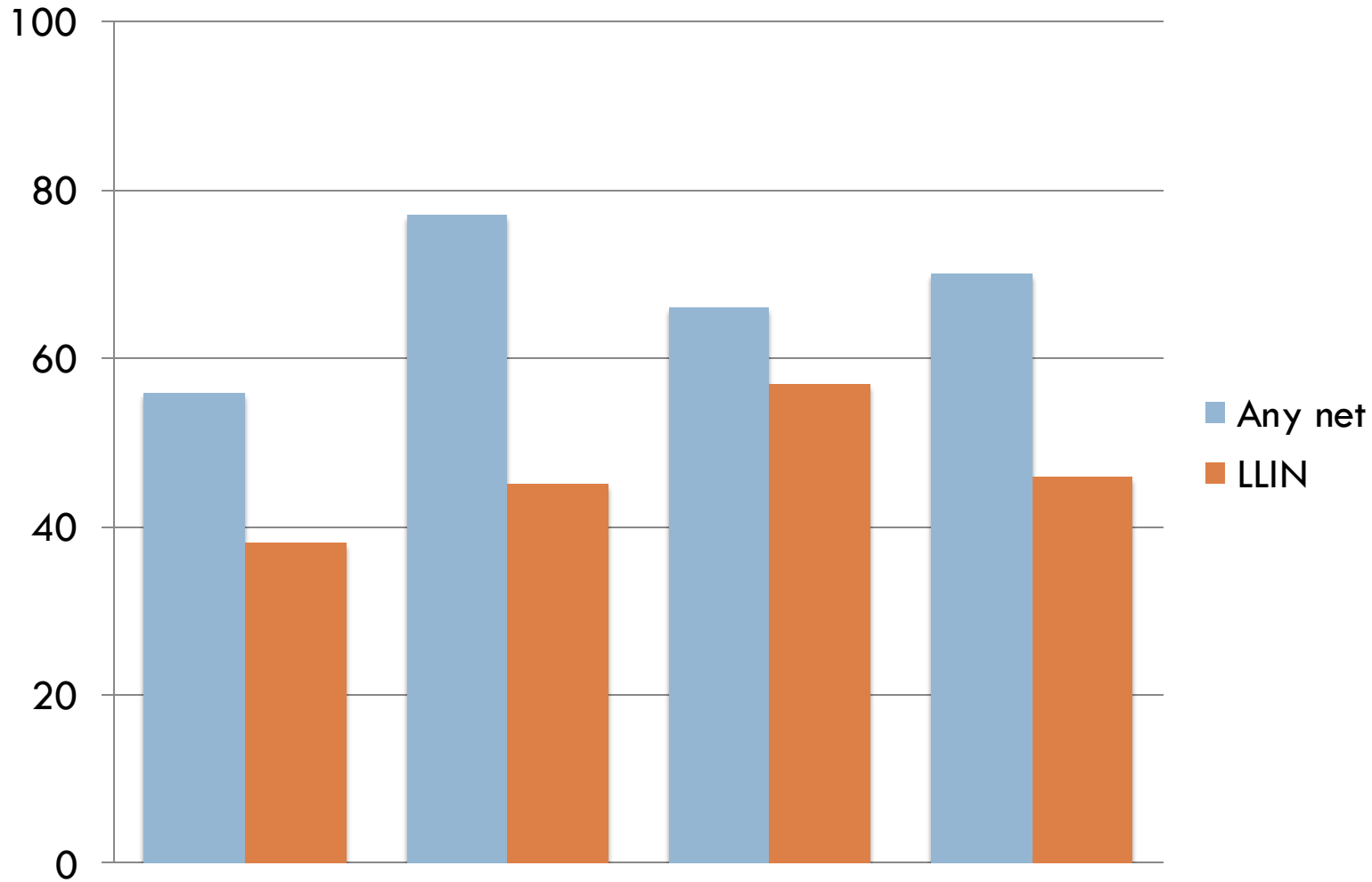
سوال:

حدود دسته	فراوانی (f)	فراوانی نسبی	فراوانی تجلی F
۱۲-۲۱	۵		
۲۲-۳۱	۱۹		
۳۲-۴۱	۱۰		
۴۲-۵۱	۱۳		
۵۲-۶۱	۴		
۶۲-۷۱	۴		
۷۲-۸۱	۲		
مجموع	۵۷		

راهنمای انتخاب درست نمودارها:

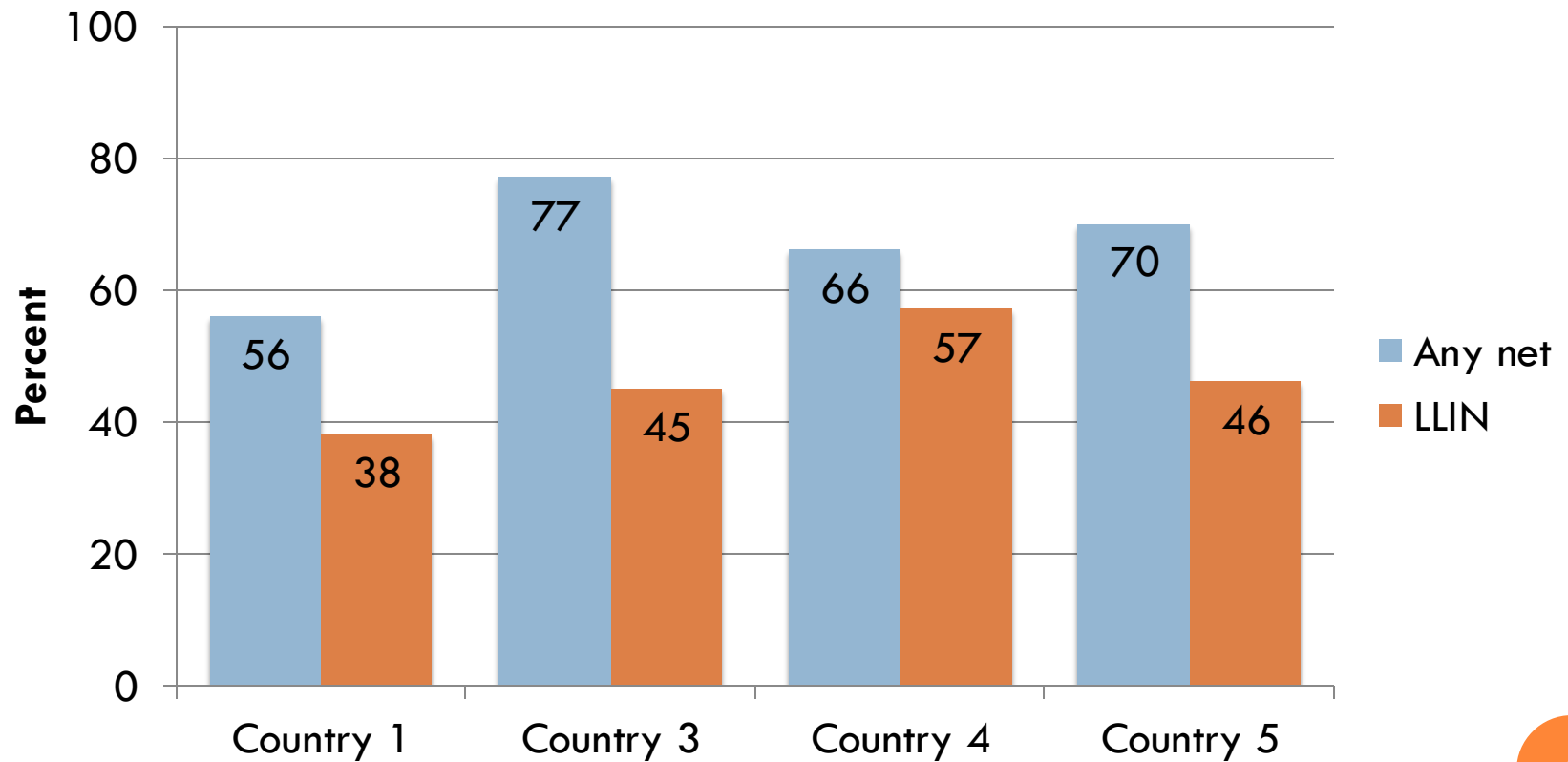
- نمودار میله ای: برای مقایسه داده های طبقه ایی
- نمودار دایره ای: نمایش چگونگی توزیع ویژگی کیفی در داده مورد نظر
- هیستوگرام: نمایش فراوانی در گروه های مختلف داده کمی
- نمودار خطی: نمایش روند در زمانهای مختلف داده کمی
- نمودار ساقه و برگ: نشان دادن فراوانی داده کمی با کمک داده ها

نمودار میله ایی

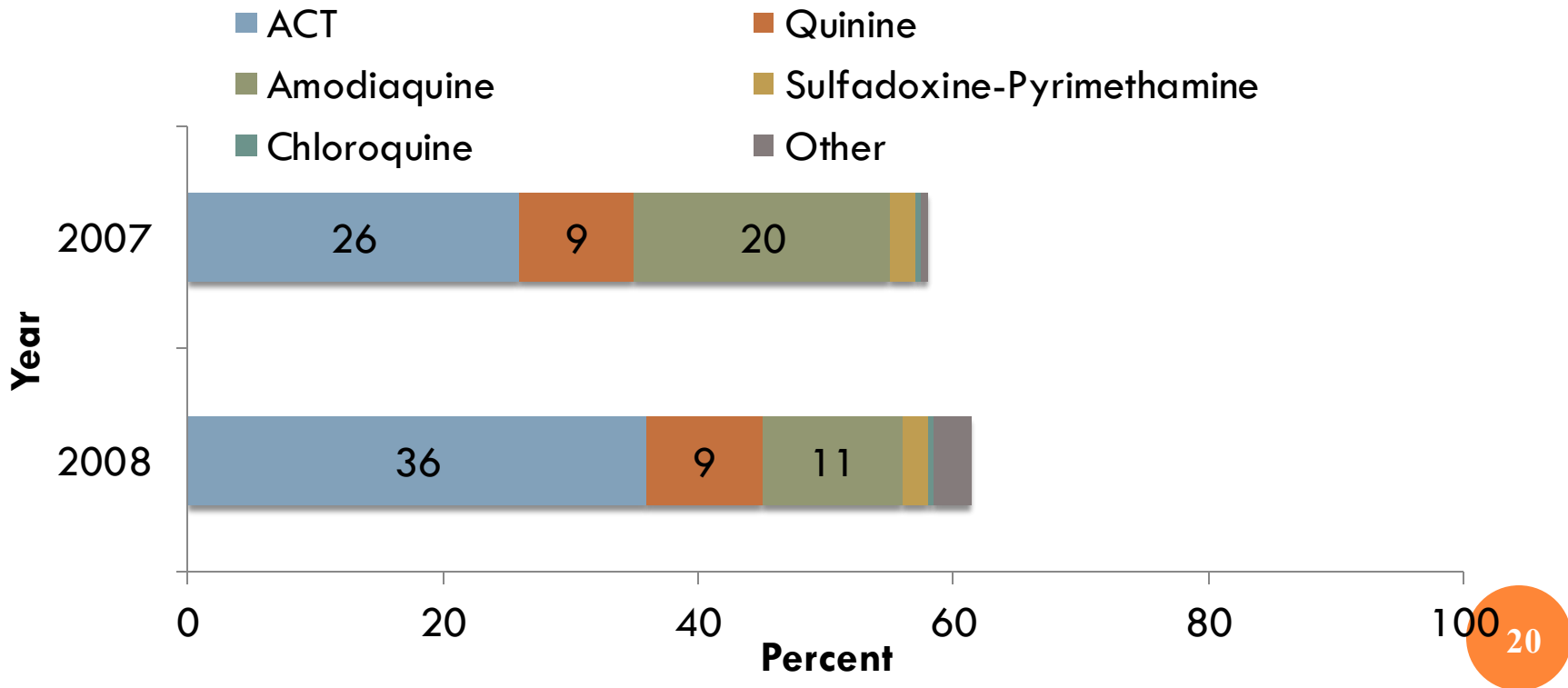
نمودار میله ایی

Household Ownership of at Least 1 Net or ITN, 2008

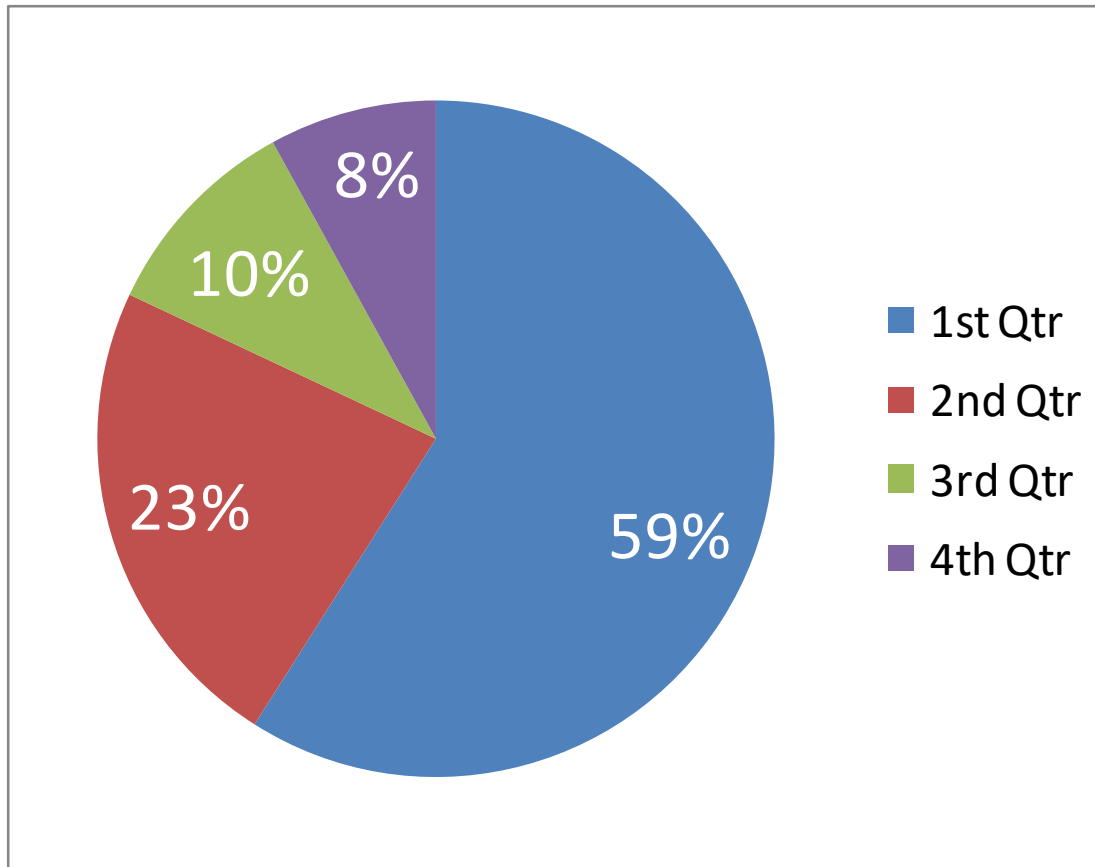
نمودار میله ایی

Children <5 with Fever who Took Specific Antimalarial, 2007-2008 %

نمودار دایره ایی

Percentage of all confirmed malaria cases treated by quarter, Country X, 2011

محاسبه زاویه در نمودار دایره ایی

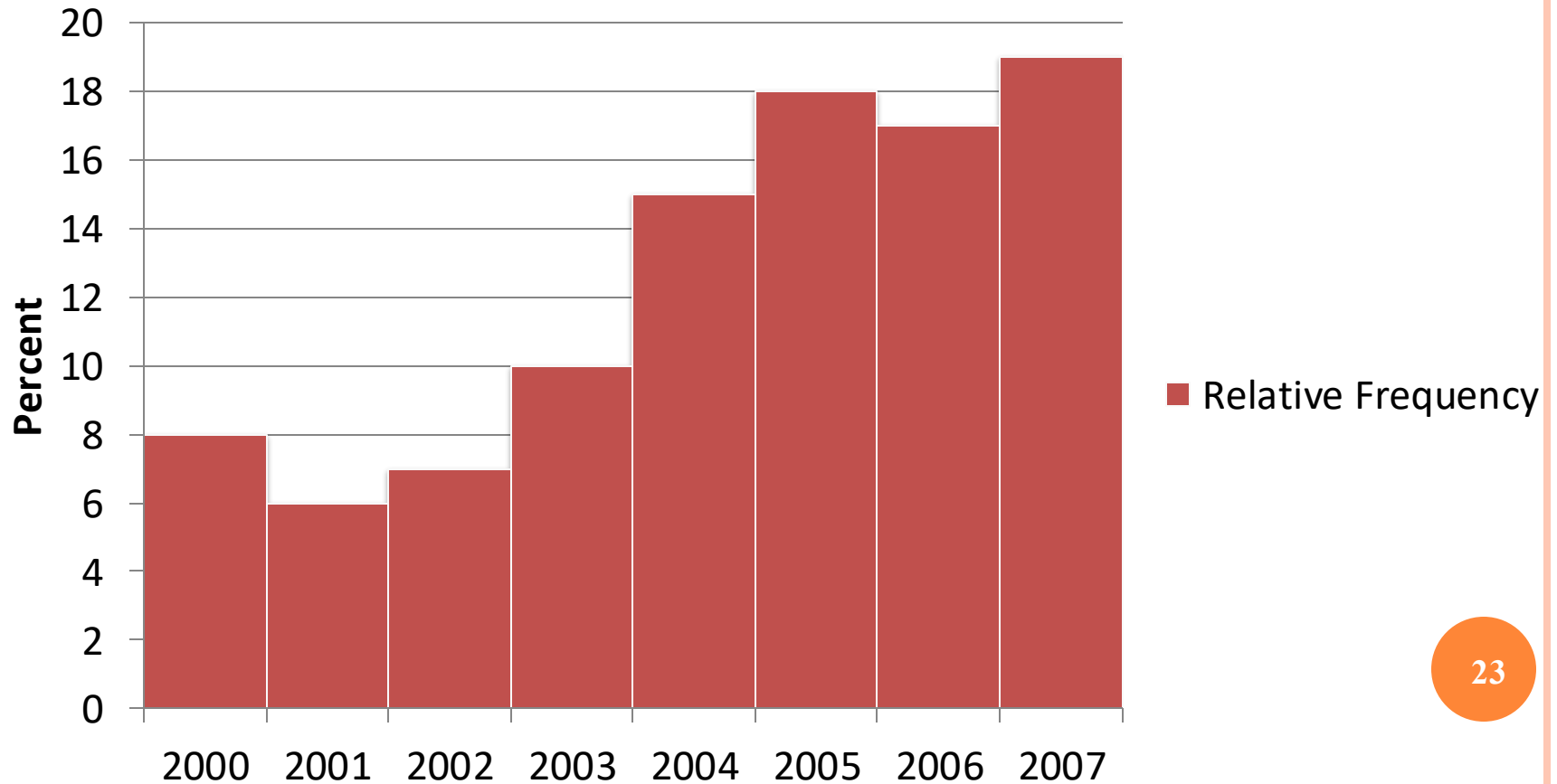
○ فرض کنید متغیر تصادفی مورد مطالعه ما دارای k حالت باشد (f_1, f_2, \dots, f_k) در این صورت دایره ای به شعاع دلخواه را به وسیله زاویه های مرکزی به k قسمت تقسیم می کنیم به قسمی که اندازه زاویه مرکزی هریک از این قسمت ها متناسب با فراوانی آن قسمت باشد.

○ پس زاویه مرکزی نظیر دسته اول عبارت است از :

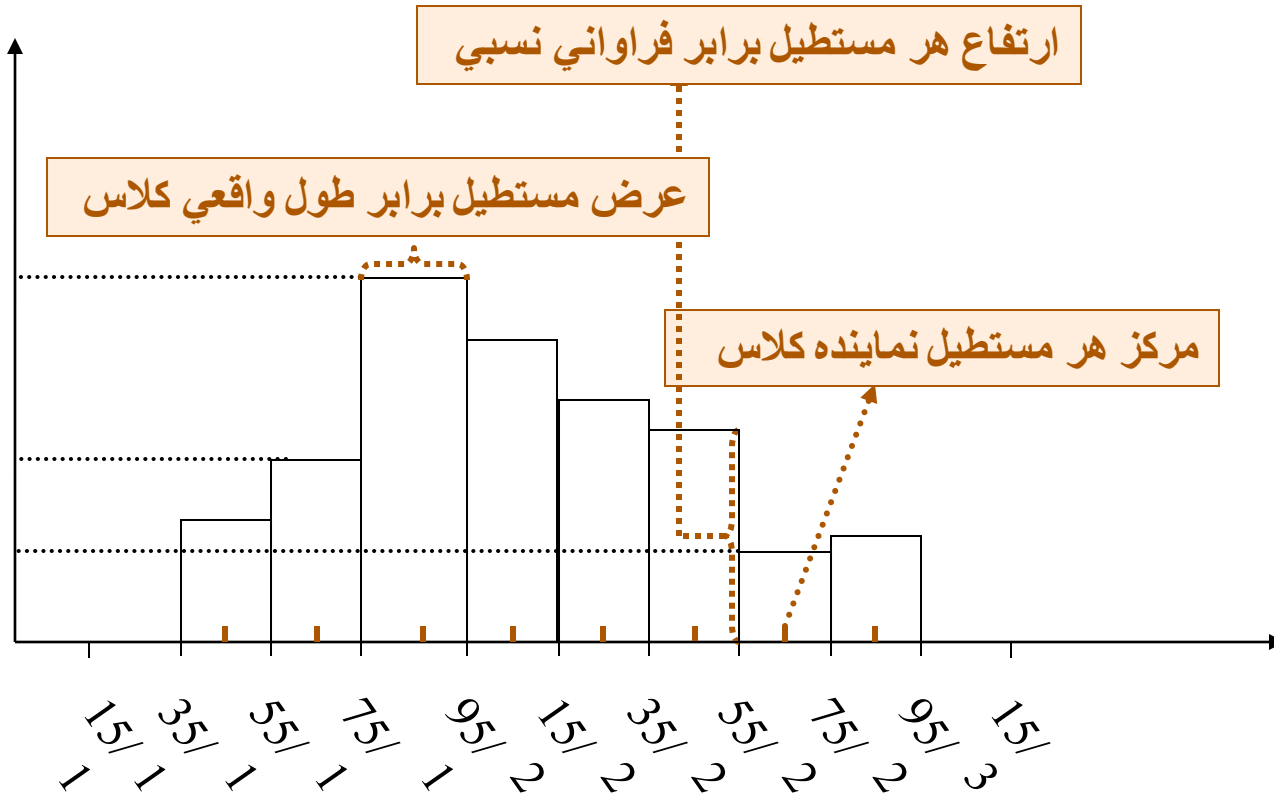
$$\frac{360}{f_1 + f_2 + \dots + f_k} \times f_1 = 360 \times \frac{f_1}{n}$$

هیستوگرام

Percent contribution of reported malaria cases by year between 2000 and 2007, Kenya

هیستوگرام...

نکته

- چنانچه در هیستوگرام فواصل گروه ها مساوی نباشد، از آنجا که باید سطح بالای گروه متناسب با فراوانی گروه باشد، لازم است با توجه به افزایش و یا کاهش قاعده مستطیل (فاصله گروه) ارتفاع آنرا چنان تغییر داد که نسبت مذکور مراعات شود.

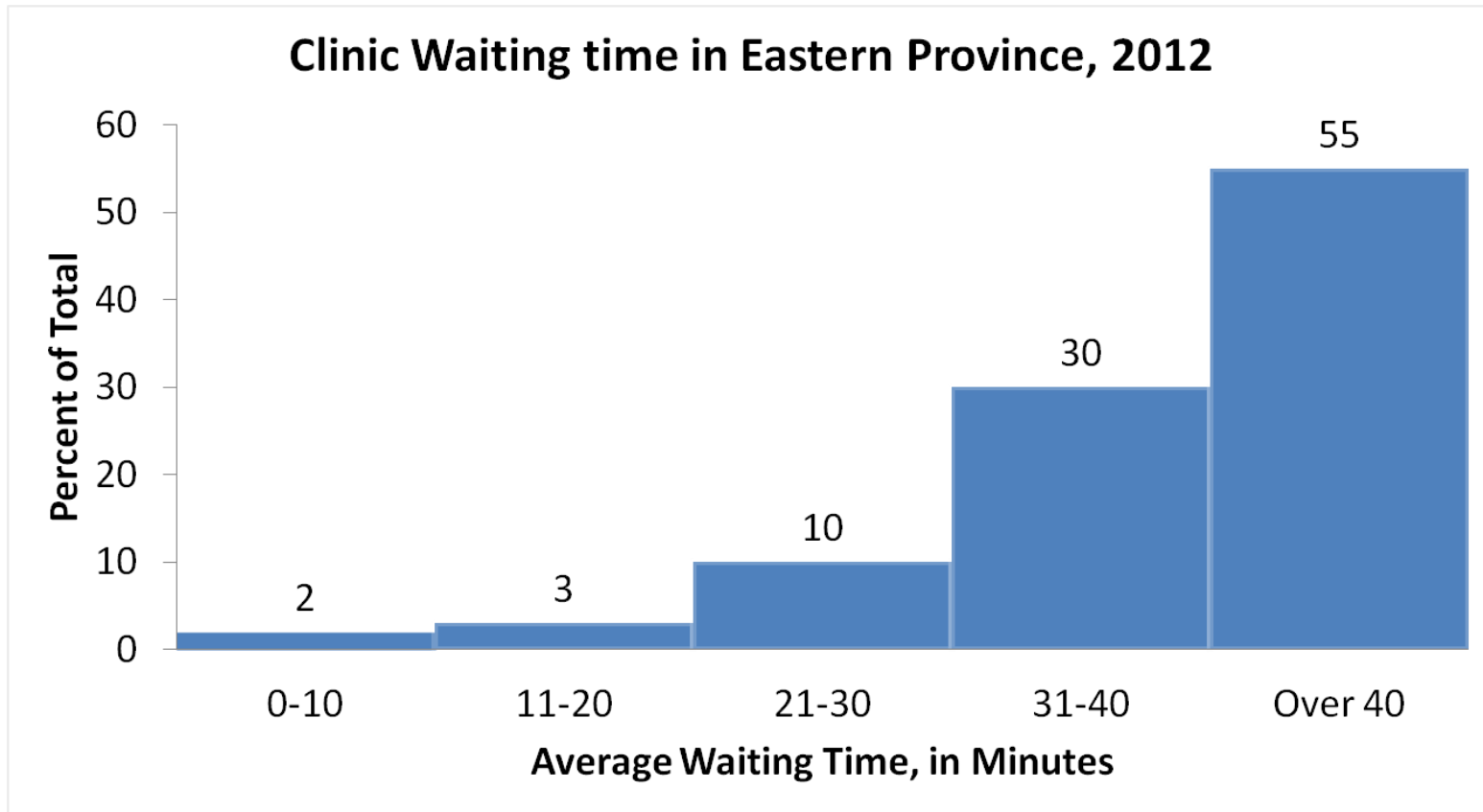
مثال

تعداد مرگ	سن بر حسب سال
18	0-1
43	1-2
50	2-3
60	3-4
36	4-5
24	5-6
22	6-7
21	7-8
6	8-9
5	9-10
14	10-15
3	15-20
302	جمع

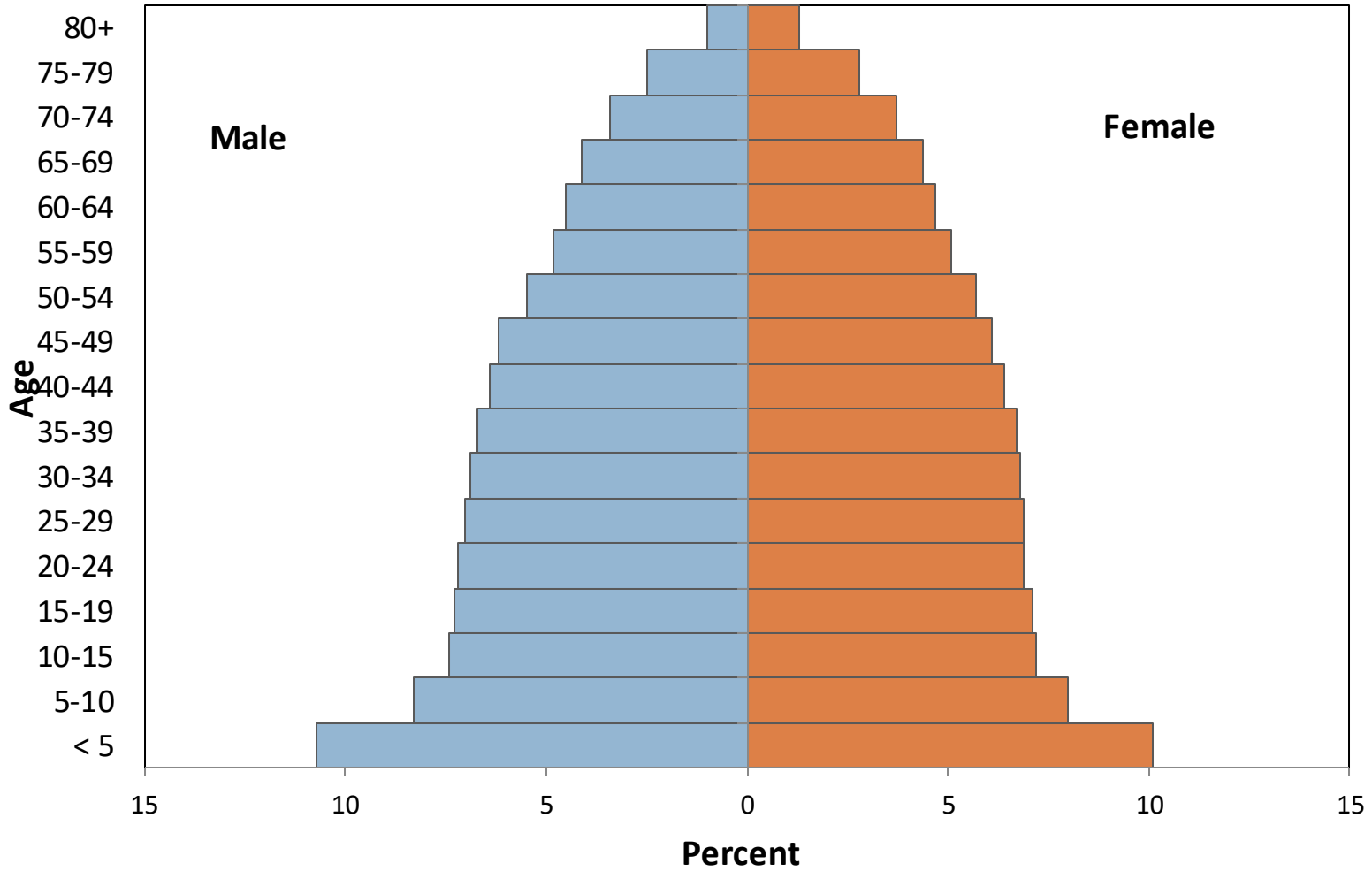
طول دسته دو گروه آخر ۵ برابر گروه های دیگر است. برای جبران آن لازم است ارتفاع مستطیل ها را برای این دو گروه به ترتیب $۱۴ \div ۵ = ۲/۸$ و $۳ \div ۵ = ۰/۶$ انتخاب نمود. به عبارت دیگر فراوانی را برای واحد فاصله حساب می کنیم.

هیستوگرام این داده ها را رسم کنید.

هیستوگرام داده چوله

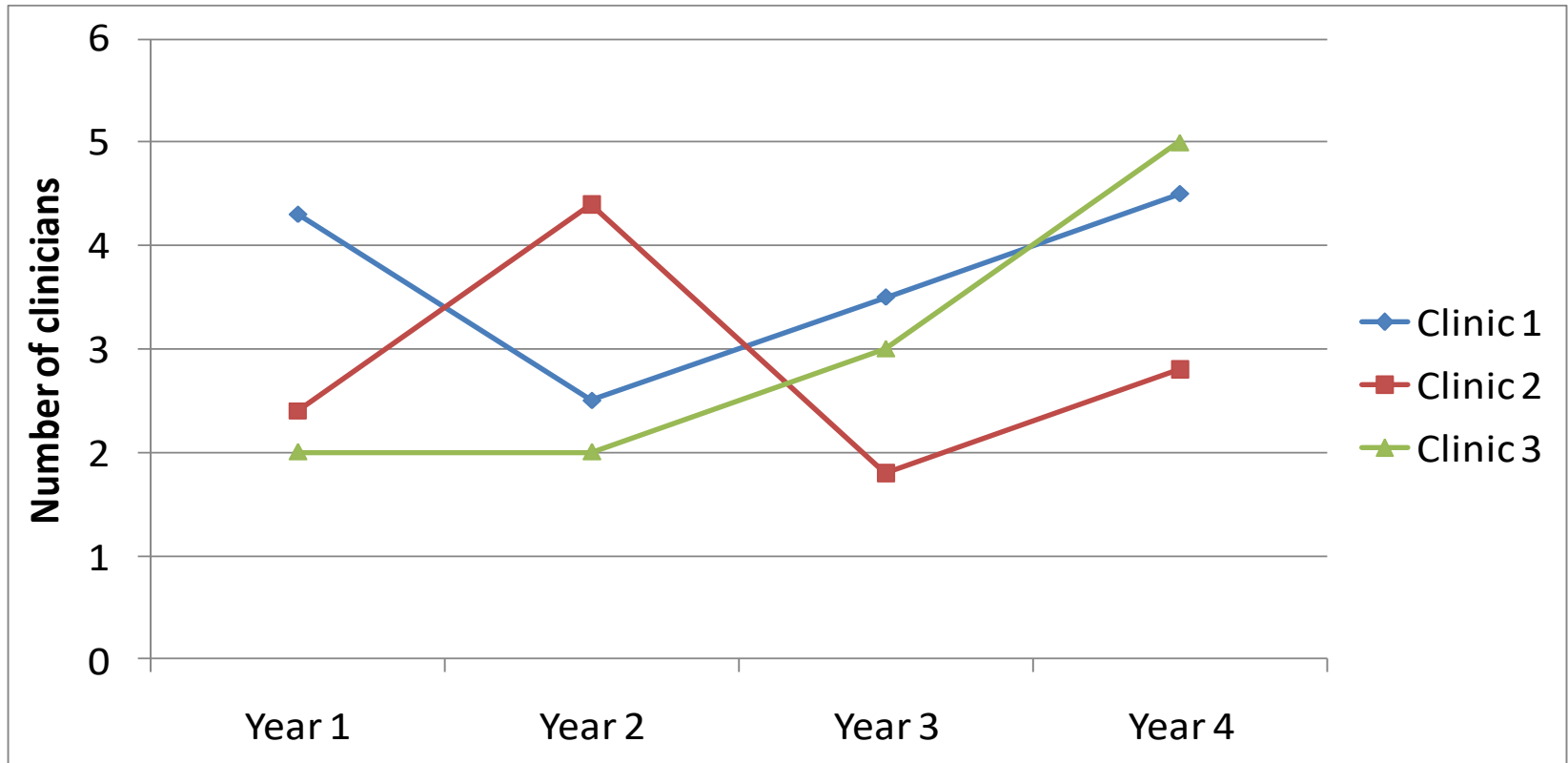

هرم جمعیتی

نمودار خطی

Number of Clinicians* Working in Each Clinic During Years 1-4, Country Y

*Includes doctors and nurses.

نمودار ساقه و برگ

ساقه

برگ

2	5																		
3	0	0	1	1	2	2	2	5	5	7	7	8	8	9					
4	0	0	0	0	1	2	4	4	4	5	5	6	6	6	7	7	7	9	9
5	0	0	0	0	0	1	2	2	2	4	6	6	6	6	7	7			
6	1	1	4	6	7														
7	1	8																	

تمرین

نمودارهای مناسب برای داده زیر را رسم کنید.

Method of delivery of 600 babies born in a hospital.

Method of delivery	No. of births	Percentage
Normal	478	79.7
Forceps	65	10.8
Caesarean section	57	9.5
Total	600	100.0

تمرین

نمودارهای مناسب برای داده زیر را رسم کنید.

Haemoglobin levels in g/100 ml for 70 women.

10.2	13.7	10.4	14.9	11.5	12.0	11.0
13.3	12.9	12.1	9.4	13.2	10.8	11.7
10.6	10.5	13.7	11.8	14.1	10.3	13.6
12.1	12.9	11.4	12.7	10.6	11.4	11.9
9.3	13.5	14.6	11.2	11.7	10.9	10.4
12.0	12.9	11.1	8.8	10.2	11.6	12.5
13.4	12.1	10.9	11.3	14.7	10.8	13.3
11.9	11.4	12.5	13.0	11.6	13.1	9.7
11.2	15.1	10.7	12.9	13.4	12.3	11.0
14.6	11.1	13.5	10.9	13.1	11.8	12.2